

Kamp Holland

De bekendste bouwplaats van de wereld

Maar liefst 6.000 kilometer van Nederland werd het bekende Kamp Holland opgericht. Een verhaal met alle ingrediënten van een spannend avonturenboek, maar het is de harde werkelijkheid: het kamp is echt, de hitte is echt en de kogels ook.

De redactie heeft een onderhoud met generaal Henk Morsink, de man die voor de bouw verantwoordelijk was en daarvoor onderscheiden is met het Ereteken van Verdienste. Uiteraard willen we alles van het project weten, maar we hebben ook een geheime agenda. Is Morsink primair soldaat of juist een projectleider, zoals de gemiddelde lezer van Constructie CONTOUR?

TELEFOONTJE

Twee jaar terug, in februari, kreeg Morsink een telefoontje of hij maar even binnen een paar maanden een kamp wilde opzetten in vijandelijk gebied, namelijk het

zuiden van Afghanistan. Deadline: 1 augustus 2006, dan zouden de militairen er hun intrek moeten nemen. Zo'n korte tijd, ik zou me wel tweemaal bedenken, opper ik. Generaal Morsink schudt echter resoluut zijn hoofd. 'Weigeren is geen optie binnen het leger. Bovendien was dit wel de grootste uitdaging tot nu toe in mijn leven. Die heb ik dus met beide handen aangegrepen.'

Wist Morsink al wat hij daar aan zou treffen? 'Er waren verkenningsvluchten geweest en de belangrijkste conclusie was dat er, met uitzondering van het vliegveld, een hoop zand en stof, eigenlijk niks was. Kortom we zouden alles moeten transporteren en daarmee werd dit één van de meest complexe logistieke operaties die ooit binnen het leger uitgevoerd zijn.'

Wel kon Morsink zijn eigen team samenstellen. Onder de vlag van 'Deployment Task Force' werden ongeveer 1.300 man geselecteerd uit de genie, marechaussee, commando's, beveiliging, luchttransport, en gevechtshelikopter- en gevechtsvliegtuigpiloten.

Er moesten drie kampen worden opgezet. Het team begon in Kandahar, het vliegveld. Hier moest een buffer opslagplaats gemaakt worden voor alle voorraden, containers en voertuigen. Omdat hier al enige faciliteiten waren, was dit een betrekkelijk eenvoudige klus. Vervolgens verhuisde de groep naar Tarin Kowt, waar het eigenlijke Kamp Holland zou moeten verrijzen. Op een kale zandvlakte met wat bergen op de achtergrond moesten ongeveer 1.800 militairen gelegerd kunnen worden. Niet voor een week, maar voor langere tijd. Dit betekende dat naast uiteraard de verblijven en sanitair, er ook zaken geregeld moesten worden als een hospitaal, elektriciteit, een kerk, een tandarts, fitness, wasgelegenheden en vooral: voorraden, voorraden en nog eens voorraden. Morsink: 'Een dergelijk kamp moet een maand door kunnen draaien als er een probleem is met de logistiek, dus er moet een gigantische hoeveelheid munitie, eten, medicijnen en brandstof zijn. Alles gescheiden opgeslagen om bij een calamiteit een ketenreactie te voorkomen.'

Morsink is niet iemand die vanuit het hoofdkantoor alles regelt. 'Ik geloof in management by walking around. Soms even meehelpen met de jongens, hier en daar een praatje maken, even een schouderklopje voor een piloot die terugkomt van een missie. Vergeet niet dat we in vijandig gebied opereren, onder een gigantische tijdsdruk en in een verzengende hitte. Uiteraard heb ik natuurlijk mijn eigen taken, maar je moet wel feeling houden met de manschappen.'

GELD

Tijd is dus heel belangrijk, kwaliteit ook, maar hoe zit het met geld? Morsink: 'Zodra Nederland aan een missie meedoet, wordt er ergens een fonds gecreëerd van waaruit alles bekostigd wordt. Dus geld is geen sturingsmiddel voor mij. Uiteraard moest alles goed verantwoord worden en ook hadden we onderhandelaars die ervoor zorgden dat we niet te veel betaalden, maar verder was het geen issue. Omdat we zoveel mogelijk gebruikmaakten van de lokale bevolking, draaiden we er ongeveer een miljoen dollar cash per week doorheen.'

Het voordeel van de lokale bevolking inschakelen is dat je meteen al de eerste toenaderingen doet. Bovendien kunnen ze soms dingen die jij niet kan. Pakistaanse vervoerders zorgden voor transport van Nederlands materieel tussen de haven van Karachi, waar het met RoRo-schepen werd aangeleverd, en Kandahar. En vaak ook rechtstreeks door naar Uruzgan. De belangrijkste goederen transporteerden we zelf van Kandahar naar Uruzgan.

VEILIGHEID

Hoewel geld geen probleem was, was er wel een ander probleem, namelijk veiligheid. Morsink: 'Hier stuur je uiteraard wel op: je laat je mannen niet onbeschermd bouwen. Kamp Holland ligt op een zandvlakte en men zou dus vanaf de bergen kunnen proberen het kamp te beschieten. We hebben dus op strategische posities bewakingseenheden opgezet. Bovendien voerden vlieg-

Henk Morsink vertelde gedreven, open en enthousiast over zijn Afganistan-avontuur. Nu houdt hij even fysieke rust en is bezig met het beleid van Defensie voor de komende jaren. Daarna wil hij graag weer het veld in. Zijn grootste zorg is zijn leeftijd van 51 jaar. 'Nou, om precies te zijn niet mijn eigen vitaliteit, maar de pensioengerechtigde leeftijd bij Defensie van 55 jaar. Volgens mij is die veel te laag: elke maand slinken mijn kansen om weer uitgezonden te worden.'

De bouw heeft hij in zijn hart gesloten. Nu hij geen kamp meer hoeft te maken, heeft hij besloten om maar een eigen huis te bouwen. Als alles meezit, is dit voor de winter van 2009 af. Ook hier jeuken zijn handen.

Met betrekking tot de bouw is er nog een aardige overweging. Voor de transportsector bestaat er een samenwerking met de brancheorganisatie. Jongeren gaan een paar jaar in het leger, krijgen een goede opleiding, worden uitgezonden en verdienen goed. Na het contract gaan ze naadloos over naar het bedrijfsleven, waar het uitstekende werknemers zijn. Echter, voor de bouw is een dergelijke samenwerking op de arbeidsmarkt er niet. Men vist echter uit dezelfde vijver. Misschien dat deze sectoren, in plaats van elkaars concurrenten te zijn, zouden moeten samenwerken om een totaalpakket aan te kunnen bieden. Een mooi onderwerp voor Bouwend Nederland om eens over na te denken...

tuigen en helikopters continu verkenningspatrouilles uit! Is het ook wel eens fout gegaan? 'Ja, we zijn diverse malen beschoten, maar behoudens een schampschot zijn er geen ongelukken gebeurd.'

IMPROVISATIE

Kwaliteit is ook een kwestie van improviseren. Er was enorm veel beton nodig, niet alleen voor de kampen maar ook voor de behuizing van de vliegtuigen. Uiteraard is dit niet aan te voeren en dus is er samen met een lokale aannemer een betonfabriek gebouwd.

Morsink: 'Over improviseren gesproken: we hebben ook een eigen grindvermaler gemaakt! Grind? Waar was dat dan voor nodig? 'Uiteraard voor de betonproductie en wegverharding, maar ook voor onze veiligheid. We hebben het kamp ommuurd om kogels buiten te houden. Nederland heeft echter als beleid dat uiteindelijk alles weer in de oorspronkelijke staat teruggebracht moet worden. Dus gemetselde muren zijn dan wat lastig. We hebben toen een bedrijf uit Engeland (Hesco) ingeschakeld. Zij leveren platte pakketten, waarin een opgevouwen doek zit. Als je die doek opvult met grind, krijg je een blok van een kubieke meter groot. Wij plaatsten er steeds twee op de grond met daarbovenop nog een blok. Dit houdt de meeste kogels wel tegen. Ideaal: makkelijk te transporteren en je hoeft ze alleen maar op te tillen en het grind rolt eruit. Bij een kamp met een omtrek van 12 kilometer kun je je wel voorstellen dat we behoorlijk wat grind nodig hadden...'

Een leuke truc die deze firma gebruikt is het verstopten van een gadget in een pak, bijvoorbeeld een leatherman. Als de mannen moe worden, krijgen ze hier toch net die extra motivatie uit om nog een pak te openen. Morsink: 'Volgens mij is dit concept één op één toepasbaar in de normale bouwwereld, bijvoorbeeld bij het gebruik van kalkzandstenen blokken.'

DEADLINE

Ging alles zo soepel? Morsink: 'Helaas niet. Toen bijvoorbeeld de basisinfrastructuur was aangelegd, zouden de containers komen. Er waren speciale pantsercontainers uit Duitsland besteld, die bestand waren tegen granaatinslagen. Hiervan zouden we verblijven, loodsen en ziekenhuizen maken. We hadden er ongeveer 1.000 nodig, maar de fabriek bleek productiemoeilijkheden te hebben en de leveringen kwamen te laat op gang. Kijk, dat is overmacht, maar vooral onmacht. Op 1 augustus zouden de militairen arriveren!

Noodgedwongen hebben we toen de containers die al aangekomen waren, gebruikt voor de hospitaals en hebben we voor de verblijven van de militairen een interim-oplossing getroffen in de vorm van tenten. Het kamp was op die manier op tijd gereed, maar het zit me nog steeds niet lekker. Als ik het over zou mogen doen, had ik hier meer achteraan gezeten. Hoe precies weet ik niet, maar ik zou in elk geval de fabriek bezocht hebben en een paar mensen achter de broek hebben gezeten!'